

SERAFÍN BAROJA

Neguan
9:00 – 19:00Udan
9:00 – 21:00

Lugaritzeko muinoaren gainaldean lekututa, forma ia pentagonala duen parke historiko hau Apaiztegiaren eraikinaren atzean kokatzen da. Beraz, Kontxako badiaren gaineko talaia paregabea da.

Paraje horretan lasaitasuna jaun eta gabe da eta egunerokotasunaren joan-etorritik ihes egiteko gonbitea luzatzen du, ia hiritik atera beharrik gabe. Planta handiko arboladi bat gordetzen du. Bertan ageri dira lizarrak, indi gaztainondoak, astigarrak, zedroak, izeiak, sekuoiak eta Himalaiako palmondoak. Horien azpitik osteratxoak egin daiteke ongi zaindutako bideei esker. Horien artean magnolio ikusgarri bat nabarmentzen da, Udal Plan Orokorrak babestua. Onibarra, eta iraganean bertan zegoen jauregia, Monteleon de Castilblancoko Dukesarenak ziren. Horrenbestez, parkea izen horrekin ere ezagutzen da. Egun duen izendapenak, ordea, Pio eta Ricardo Barojari egiten dio omen, mehatzetako ingeniari izateaz gain idazle, poeta eta hain ezaguna den Donostiako Martxako hitzen sortzaile izan zena.

SERAFIN BAROJA PARKEA

CASTILBLANCOKO DUKESAREN ARRASTOARI JARRAITUZ

Egungo Serafin Baroja parkeak Lugaritz etxe zaharraren eta orubearen kokalekua hartzen du gutxi gorabehera. Dena den, izen berarekin baserri eta lur ezberdinez osatutako zona askoz ere zabalago bat ezagutzen zen historikoki. Ibilbidea Heritz pasealekuan kokatutako sarreratik, **MAGNOLIO 1** (*Magnolia grandiflora*) dotoreen artean igarotzen diren eskailerak igoz, parkera sartuta hasten da. Eskalinatak ongi zolatutako bide bat gurutzatzen duen gunean, eskuinera egin behar da, horma mugakidearen paraleloan bide hori eginez joateko.

Aurrera egitean **EXCELSA PALMONDOEN 2** (*Trachycarpus fortunei*) ilara bat ikus daiteke, parkearen hormatik kanpo kokatuak, beren enbor iletsu bereziari so ezagut daitezkeenak. Zona honetan

oparotasunez hazten da **ERRAMUA** (*Laurus nobilis*) eta, ezkutu antzean, ezkerrera, **ASTIGAR ZURI** (*Acer pseudoplatanus*) eder bat agertzen da, hura inguratzen duten zuhaixken artean bere lekua erreklamatzuz.

Apur bat aurrerago, bi etxebizitza blokeren arteko irekigunea aprobeztatuz, Kontxako badiaren ikuspegi paregabea dago, Santa Klara irla erdian duela. Bideak soropildun zona soilduen artetik egiten du aurrera, zuhaitz bakartiekin, zeintzuen adarretan **TXONTA ARRUNTAREN** (*Fringilla coelebs*) kantu berezia entzun baitaiteke.

Eskerrera dagoen saihesbide bat gailurrera bideratzen da zuzenean, **EZPEL 3** hesien (*Buxus sempervirens*) pasabide batetik barna. Zur hori gogorreko espezie hori lorezaintzan sarri erabiltzen bada ere, ez da ohikotasunez aurkitzen hemen

bezain hesi trinko eta altuak osatuz. Parkearen gailenean, **JOLAS—EREMU 4** originaletik, soilgune zabal bat ikusten da. Bertan indimitre (*Lagerstroemia indica*) zuhaixkak ageri dira lehen planoan.

Arrastorik ere geratzen ez bada ere, antzina, gailurrean Manuel de Mariategui Vin-yalsek, San Bernardoko Kon-deak, 1882an Lugaritz baserria eta hartako lurak bereganatu ostean, eraikiarazi zuen jauregitxo dotore bat zegoen. Etxetzarra ongi zaindutako lorategien artean zegoen. Lorategi horiek, beste parke historiko batzuk bezalaxe, Pierre Ducassek proiektatu eta egin zituen. Hura hil zelarik, haren emazteak, **MONTELEON DE CASTILBLANCOKO DUKESAK**, onibarra bere bizitoki iraunkor bilakatu zuen, eta 1911n eraikinean zaharberritzeko eta hura handitzeko zenbait lan egin zituen.

Ibilbideak eskaileran behera eginez jarraitzen du, adar zintzilikariak dituzten bi **IZEI GORRI-REN** (*Picea abies*) aldamenetik. Magal erdira, eskuinera egiten duen bidea hartuz, **INDI GAZTAIN-ONDO** (*Aesculus hippocastanum*), **SASIAKAZIA** (*Robinia pseudoacacia*) eta **LIZAR** (*Fraxinus excelsior*) handien azpitik igarotzen da. Magalaren erdialdera, ingurune guztia menderatuz, **ATLASKO ZEDRO 5** (*Cedrus atlantica*) eder bat hazten da, ziurren jatorrizko lorategiaren garaietan landatua.

Xendrak aurrera jarraitzen du bihurgune zabal bat eginez zelaigune batetik igaroz **APAIZTEGIKO 6** lurak zedarritzatzen dituen hormara arte. Ziurren hiriko tamaina handieneko eraikina izango da, sei solairuko altuera eta

bi dorre mardulekin. 1943an hil ondotik Monteleon de Castilblancoko Dukesak Gotzaintzari utzi zion bere onibarra legatu modua. Hala, jauregia apezpiku-egoitza modura gaitu zen eta 1954an bertako lurretan Apaiztegi Diozesiarra eraiki zen. Gaur egun, Artxibo Historiko Diozesiarra lekutzen da bertan, probintziako parrokia guztietako erregistroak gordetzen dituen 1498az geroztik.

Bihurgune itxi bat marraztu ostean, bideak ezkererantz jarraitzen du. Bertan **ERRAMUEN** zuhaitzi basati batean barneratzen da bidea. Osteratxo Gerraenen amaitzen da. Bertako horma perimetralak karlistadetan muinoan instalatu ziren **GOTORLEKUETAKO 7** parapetoak dakartza gogora, 1835an jazotako Lugaritzeko Borroka krudelaren lekuko izan zirenak.